

Jak Druhá světová válka ovlivnila český a slovenský venkov

Erasmus+

Erasmus+ je nový vzdělávací program Evropské unie na období 2014–2020, který podporuje spolupráci a mobilitu ve všech sférách vzdělávání, v odborné přípravě a v oblasti sportu a mládeže. Náš projekt „Jak Druhá světová válka ovlivnila český a slovenský venkov“ byl podpořen v rámci klíčové akce - KA 1 Vzdělávací mobilita jednotlivců, neboli mobilita mládeže.

Výměna mládeže je mezinárodní projekt určený všem mladým lidem. Dvě nebo více skupin se díky ní mohou potkat a pracovat na tématu, které je zajímavé, zároveň tak poznat nové lidi, získat zajímavé zážitky a něco nového se naučit. Díky zážitkům z přípravy, organizace a hodnocení výměny získávají účastníci a organizátoři nové znalosti a dovednosti, poznávají jiné kultury a rozšiřují si své obzory a možnosti svého budoucího uplatnění. Prostřednictvím výměny se tedy mladí lidé osobnostně rozvíjejí. V neposlední řadě má mezinárodní výměna vliv na širší veřejnost ať již bezprostředním kontaktem s cizí kulturou, nebo šířením výsledků projektu.

Všichni účastníci projektů mobility osob v oblasti mládeže mají možnost získat certifikát Youthpass, který je nejen potvrzením účasti na projektu, ale také nástrojem k sebereflexi a zhodnocení získaných kompetencí.

Více o programu naleznete na webu www.naerasmusplus.cz

Na projektu participovaly čtyři základní školy z partnerských zemí, z území MAS svatého Jana z Nepomuku to byly Základní škola Žinkovy a Základní škola Spálené Poříčí. Z území MAS Šafrán to byly Základní škola Lúbotice a Základní škola Tulčák. Z každé školy se projektu zúčastnilo 10 dětí, celkem tedy 40 žáků z obou partnerských zemí.

ÚVOD

Projekt «**Jak Druhá světová válka ovlivnila český a slovenský venkov**» je pro nás interaktivní způsob, jak posílit v mládeži přináležitost k místu, kde žije a částečně tak bojovat s negativním fenoménem venkova - odlivem mladých lidí. Cílem našich organizací je rozvoj našeho venkovského území. Udržet v něm mladé lidi a docílit, aby došli poznání, že historické příčiny do jisté míry utvořili obraz místa, kde společně žijeme a lépe poznat jeho současnou tvář, je i jedním z cílů projektu.

Projektem jsme se snažili přispět k tzv. nadstavbě venkovských škol, neboť naše partnerské místní akční skupiny, jako organizace zabývající se zlepšením kvality života obyvatel žijícím v území, se snaží o vyrovnání příležitostí venkovských žáků, kteří k mezinárodním mobilitám a podobným aktivitám nemají přístup. Mezinárodní mobilita na téma, které by zajímalo žáky i učitele, je pro venkovské školy raritou.

Projekt, na kterém by žáci pracovali od samého počátku, byli iniciátoři nápadu, participovali na tvorbě projektu a organizačně zabezpečili projektové aktivity, je pro venkovské školy a jejich žáky výzvou.

Hlavním záměrem projektu bylo porovnat vliv II. světové války na venkovské oblasti zejména proto, že znalost vlastní historie posiluje lokální uvědomění, sebezpoznání,

které je velmi důležité i pro vnímání sebe samého jako součást evropského společenství a stejně tak uvědomění si, že jsme součást venkovského prostoru, který má svá specifika a pro jeho další «rozvoj» je potřeba, aby v něm zůstávali a žili mladí, vzdělaní a sebedůvěrní lidé.

Česká a Slovenská republika mají mnoho společného: spolupráci v odboji, vznik svobodné země po II. světové válce. Společně jsme více než 40 let tvořili jeden stát, na který působily stejné dějinné události. Společně i každý zvláště transformujeme naše země po pádu totalitního režimu.

Nyní, po rozdělení našeho státu se náš rozvoj i dějiny ubírají jiným směrem. Přesto jsme součástí stejného celku: Evropské unie. Zde se naše cesty opět spojují a je důležité uvědomit si, nakolik II. světová válka a rozdělení Evropy po jejím

skončení ovlivnila naši současnost a místo, kde žijeme.

Hlavním fenoménem projektu bylo tedy srovnání a nejen to prostorové. Na český i slovenský venkov působily v minulosti i dnes stejné příčinné podmínky. Přesto jsou prostory, společnost i lidé odlišní. Ale teprve ten, kdo zná svoji minulost, může pochopit současnost. Toto pochopení jsme se snažili zprostředkovat pomocí zažití s důrazem na orální historii: být na místě, kde se odehrávaly dějiny a poslouchat vyprávění místních pamětníků, navštívit lokální památky, vztahující se k II. světové válce.

A samozřejmě představit partnerské zemi naše území, učit se přímo v terénu, zorganizovat pro druhého poznávací aktivitu a sám se přitom dozvědět něco nového o svém regionu.

Pro žáky základní školy projekt představil způsob naučit se multikulturní toleranci, která se z dnešní sociálně i politicky napjaté společnosti vytrácí. Právě příklad II. světové války a její následky lze vzít za aktuální i v dnešní době: poučili jsme se

nějak? Je 70 let od skončení největšího válečného konfliktu v moderních dějinách málo nebo už příliš dlouho?

Účastníci si vyzkoušeli práci v mezinárodní skupině, což bylo zkouškou jich samých a dnes si mohou odpovědět na otázku „Jak jsem obstál ve spolupráci na společném úkolu s partnerem, se kterým jsem se předtím neznal“?

Celým projektem se táhla průřezová aktivita: Zpracování reportáže na téma, která si připravili lokální pamětníci. Na závěr každé mobility proběhla veřejná prezentace a hodnocení těchto reportáží, což bylo pro naše mezinárodní týmy první zkušeností s prezentací nabytých znalostí před širší veřejností.

Mnozí z účastníků, včetně dospělých, navázali nová přátelství a zapsali se nesmazatelným dojmem u organizátorů projektu. Prožili zábavu, dobrodružství a příjemné chvíle, ale i trému a obavy z toho, jak uspějí. Při loučení nechyběly ani slzy... Naším společným přáním je, aby tento projekt byl prvním z řady dalších, neméně úspěšných projektů spolupráce.

MAS SVATÉHO JANA Z NEPOMUKU

Místní akční skupina svatého Jana z Nepomuku je sdružením 35 místních partnerů z různých socioekonomických sektorů vedených společným zájmem na rozvoji venkovské oblasti Nepomucka a Spálenopoříčska v jižní části Plzeňského kraje. Působí na území 27 obcí s celkovým počtem cca 15 000 obyvatel. Navzdory skutečnosti, že regionální centrum město Plzeň je vzdáleno jen 30 km, území lze charakterizovat jako typicky venkovské.

MAS svatého Jana z Nepomuku byla založena v roce 2004 a ku prospěchu regionu začala aktivně působit od roku 2008 v rámci Programu rozvoje venkova (EAFRD). V období 2008 - 2013 podpořila a pomohla realizovat 85 projektů s celkovou dotací 1 072 000 EUR, tematicky široce zaměřených, především obcí a neziskových organizací, ale také zemědělců a malých podnikatelů. Místní akční skupina rovněž realizovala 5 projektů spolupráce, několik mezinárodních aktivit (mezinárodní setkání mládeže, výměnné akce například v oblasti lesnictví) a spo-

lupracovala s místními partnery, zejména pokud jde o kulturní, sportovní a vzdělávací aktivity.

Rozvojové prioritní oblasti MAS svatého Jana z Nepomuku pro období 2014 - 2020 jsou dány Strategií komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS svatého Jana z Nepomuku:

- 1. Mezilidské vztahy pro kvalitu života**
- 2. Infrastruktura pro rozvoj**
- 3. Lokální identita pro pracovní příležitosti**
- 4. Environmentální udržitelnost**

Součástí prioritní oblasti 1. Mezilidské vztahy pro kvalitu života je také priorita Školství a vzdělávání, která zahrnuje aktivity spolupráce škol, včetně zapojení do projektů mezinárodní spolupráce, rozšiřování nabídky vzdělávacích a volnočasových aktivit ve vzdělávacích zařízeních, či odborná podpora pedagogům a pracovníkům s mládeží. Projekt „Jak II. světová válka ovlivnila český a slovenský venkov“ tak přímo napomáhá realizaci této strategické priority.

MAS ŠAFRÁN

Miestna akčná skupina Šafrán (ďalej len MAS Šafrán) vznikla v roku 2009. V roku 2010 MAS Šafrán rozbehla svoju činnosť v oblasti rozvoja vidieka. MAS Šafrán má v súčasnosti 52 členov a združuje zástupcov verejného (22), súkromného sektora (6) a občianskeho sektora (25).

Územie MAS je situované v severovýchodnej časti okresu Prešov, na juhu Prešovského kraja. MAS Šafrán pôsobí na území 22 obcí s celkovým počtom 18 543 obyvateľov.

Združenie bolo založené s cieľom zlepšiť kvalitu života obyvateľov územia s maximálnym využitím jeho potenciálu. Hlavnou úlohou je čo najefektívnejšie využitie miestnych zdrojov územia, t.j. prírodných, kultúrno – historických, ľudských, materiálnych a ekonomických, pri dodržaní ekologických princípov a princípov trvalej udržateľnosti.

V období 2007 - 2013 MAS Šafrán podporila 50 projektov s celkovým objemom 2 040 000 EUR, taktiež zrealizovala 2 projekty spolupráce, realizovala grantovú schému «Za zdravím a poznaním», absolvovala národné a medzinárodné aktivity, spolupracovala s partnermi na miestnej, národnej a medzinárodnej úrovni v oblasti rozvoja vidieka, spoločenskej, vzdelávacej, športovej a kultúrnej oblasti.

MAS Šafrán počas svojej 5 ročnej existencie podporila niekoľko projektov pre mládež napriek tomu, že deti a mládež nepatrili k cieľovým skupinám pri implementácii stratégie.

V roku 2010 sa mládež z MAS Šafrán zúčastnila Medzinárodného seminára pre mládež Leader v Tartu (Estónsko). Tiež v roku 2010 MAS Šafrán organizovala

týždenný vzdelávací plenér pre mládež, zameraný na vzdelávanie v oblasti procesu tvorby propagačných materiálov od návrhu, spracovaní grafických návrhov až po realizáciu výsledných propagačných produktov.

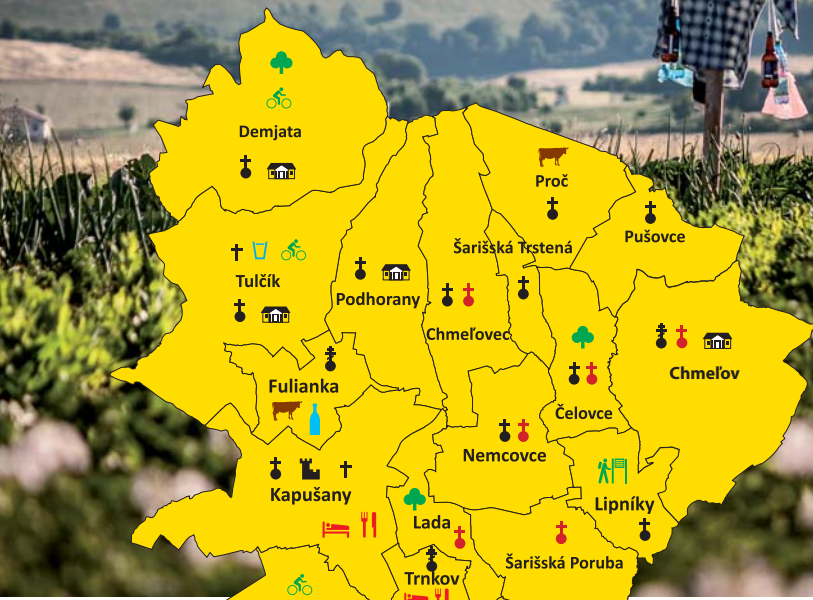
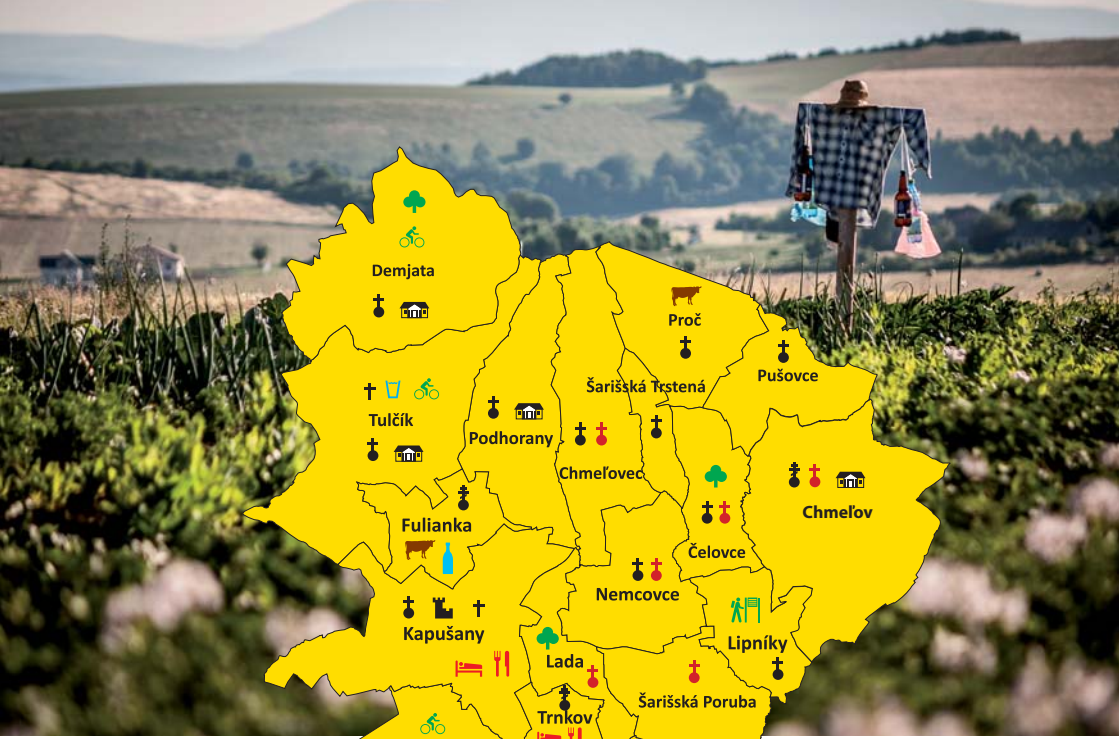
MAS Šafrán organizuje aj spoločenské podujatia, kde ponúka priestor na prezentáciu mladých talentov, v roku 2011 to bol „Koncert pod hviezdou oblohou“ a každoročne organizuje podujatie Retrojarmok, súčasťou ktorého sú tvorivé dielne. Do samotnej organizácie podujatí zapája mladých dobrovoľníkov a dobrovoľníčky.

V roku 2012 vyhlásila MAS Šafrán grantovú schému „Za zdravím a poznaním“, v ktorej podporila realizáciu dvoch projektov zameraných na činnosť mládeže.

V roku 2014 MAS vyhlásila pre mladých z územia fotografickú a výtvarnú súťaž (Zaostrené na Šafrán a S farbičkami, s čarbičkami“), z ktorých budú výstupy využité pri tvorbe propagačných materiálov MAS. Do aktivít pre mládež, ktoré MAS organizuje, zapája aj členov marginalizovaných skupín obyvateľstva.

Realizáciou projektu «Jak Druhá světová válka ovlivnila český a slovenský venkov» MAS Šafrán sa snažila vybudovať kvalitnú medzinárodnú spoluprácu, rozšíriť možnosti mimoškolského vzdelávania mládeže a prispieť tým k rozvoju identity cieľovej skupiny – našej mládeže.

Vzájemné seznámení se a poznání účastníků bylo jednou ze základních podmínek pro úspěšné zvládnutí plánovaných společných i týmových aktivit. Seznamovací aktivity posloužily ke zbavení ostychu a napomohly rozprout další komunikaci. Mnozí z nás ještě dnes dovedou ke jménu každého účastníka přidat jeho přívlastek: Ema empatická, Tímea talentovaná, Kája klasická, milý Michal, Lúbia líbezná, Erik energický, Terka tropická.....

Chytrý telefon už má dnes většina mladých i dospělých uživatelů. Víme ale, k čemu všemu jej lze použít? Odbornice na IT Tereza Doskočilová nás poučila o možnostech nahrávání zvukových stop, o úpravě fotek, o stahování zajímavých a užitečných programů k úpravě videa, abychom mohli skutečnými ukázkami oživit naše prezentace.

Nepomuk

Muzeum Nepomuk
- Expozice Liberátor B24Obec Klášter - zbytky cisterciáckého
kláštera z 12. století

Poznání vlastní historie a území, kde žijeme, úzce souvisí s posílením vnímání národního občanství a evropanství, lokální identitou a sebeuvědomění se.

Naši účastníci si kromě těchto zásadních fenoménů uvědomovali také hlad a únavu.

Zámek Zelená Hora

Památník Dubeč

Památník v podobě zaniklé synagogy symbolizuje soužití Židů a křesťanů ve Spáleném Poříčí

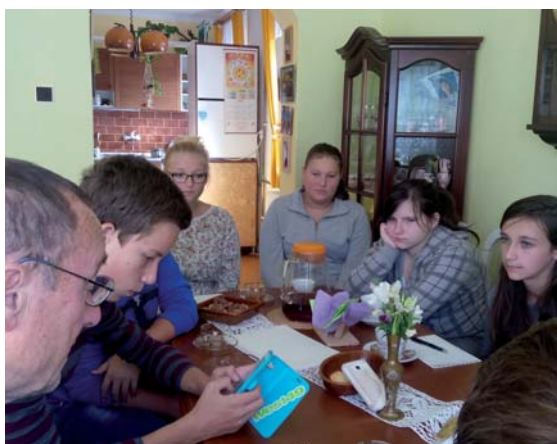
O operaci Argument, o jednom ze sestřelených Liberatorů a příběhu jeho posádky se s námi obětavě podělil pan Karel Foudr.

Vyprávění pamětníků o válečných prožitcích nám připomněl, že největší válečný konflikt moderních dějin se neodehrál tak dávno, jak se nám může zdát. Vyprávění se velmi dobře propojilo s teorií ze školních učebnic a dokreslilo celkový obraz tématu.

Pod vedením zkušeného reportéra Davida Růžičky si naši účastníci osvojili základní principy přípravy dobré reportáže a metody žurnalistické činnosti včetně interpretace zvukových a obrazových záznamů.

Hra s prvky geocachingu s využitím technologie GPS představila našim účastníkům život a podmínky partyzánů a odbojářů, za kterých museli ve složitém terénu přežít dlouhé měsíce během války. Byli jsme svědky „zátahu“ na partyzány příslušníky německé armády a na závěr náročného odpoledne jsme si opekli buřty v krásné přírodě jižních Brd a pili pramenitou vodu z lesní studánky.

Pro tuto aktivitu jsme se rozdělili zpět do národních týmů a chystali naše tradiční jídlo pro druhou skupinu. Zejména proto, že většina účastníků byla vyhladovělá jako vlčáci a průběžně ujídala, ke společnému jídlu nám toho moc nezbylo.

Našich šest mezinárodních týmů prezentuje své reportáže na témata, která si pro ně připravili místní pamětníci II. světové války. Pro většinu z nich je to první zkušenost v prezentaci nabytých znalostí. Tréma je o to větší, že mezi širokou veřejností jsou přítomni rodiče, sourozenci a zastupitelé měst Spálené Poříčí a Žinkovy a v hodnotící komisi ředitelé českých partnerských škol. Přestože nás hodnotící komise žádala, abychom vyhlásili jen první tři místa, my organizátoři jsme byli neúprosní: hodnocení proběhlo nemilosrdně od 1. do 6. místa. Tak jako ve válce někdo vítězí a někdo prohrává...

Pamätník Dukla

Skvelého sprievodcu Karpatsko-duklianskej operácie, pána Jozefa Frimera, daždivé počasie neodradilo. Naopak, do jeho rozprávania vnieslo tu pravú dynamiku.

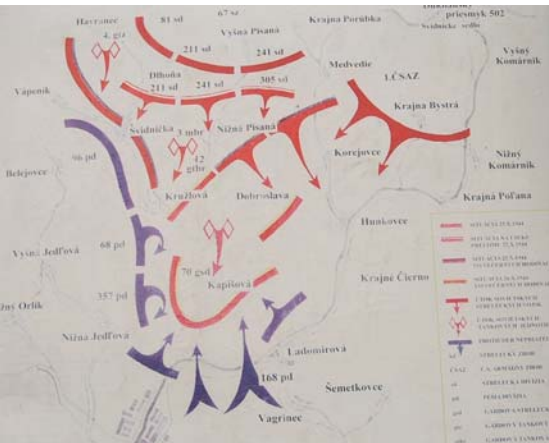

DUKELSKÝ PRIESMYK
GENERAL
JAROSLAV VEDRAL SA...
16.X.1944

Slovenský týždeň začal výpravu na Duklu. Lialo ako z krhli. Odborník na Karpatsko - dukliansku operáciu nás ubezpečoval, že máme naozaj šťastie, pretože po celý čas uvedenej operácie vládlo rovnaké nehostinné počasie.

Nasadenie našich učiteľiek bolo maximálne. Dojenie živej kravy bolo pani učiteľke Svejkovskej kompenzáciou za „rýchlu operáciu na Dukle“.

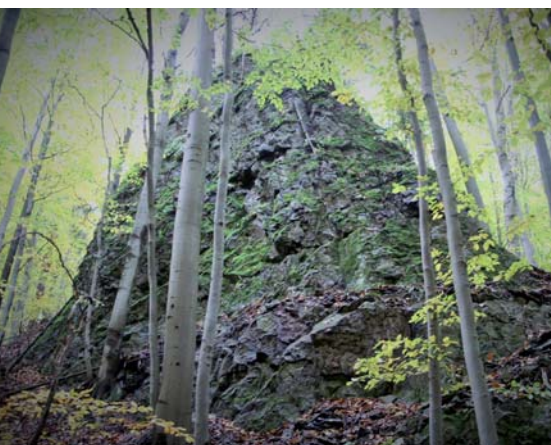

Vybavení znalostami z českého týždňa a s ušami nastraženými sa naši účastníci vydávajú „vyťažiť“ svoje zdroje - slovenských pamätníkov a ich pripravené príbehy.

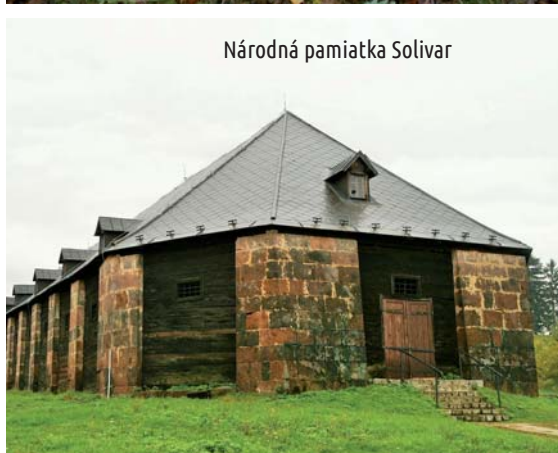

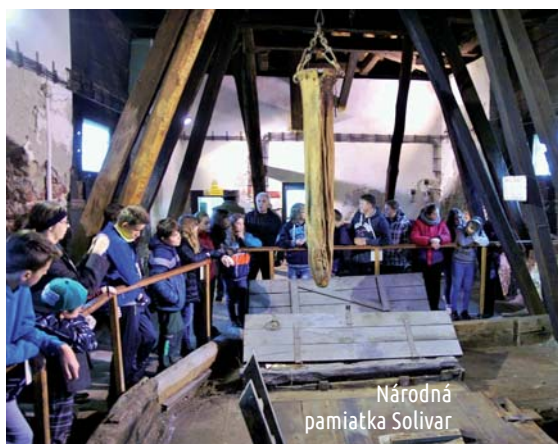

Pre nepriaznivé počasie sme chceli našim českým partnerom odoprieť túru po „Partizánskych chodníčkoch“ v obci Zlatá Baňa. Túru si nakoniec vynútili a žiadny z účastníkov neľutoval. Mali sme možnosť vidieť repliku typického partizánskeho bunkra, prejsť sa vypálenou obcou Zlatá Baňa a kochať sa nádhernou krajinou Slánskych vrchov. A že pripravenosť účastníkov nasadiť vlastný život bola naozajstná, dokazuje aj vyvrtnutý kotník uprostred najťažšieho terénu. Vďaka profesionálnemu ošetrovaniu pani učiteľky a obetavým ramenám vedúceho tímu sme sa všetci zdarma dostali do cieľa.

Národná pamiatka Solivar

Beseda s odborníkom v oblasti letectva

Národná pamiatka Solivar

Zaujať mládež a udržať ich pozornosť na takú nudnú tému akou je oblečenie a pomôcky vojakov II. sv. vojny nie je jednoduchá úloha. Bravúrne ju zvládli členovia Divadla na kolesách, ktorí nás doslova vtiahli do deja a z našich účastníkov urobili hviezdy historických prehliadkových mól.

Tentoraz sme si národné pokrmy dali pripraviť u pani riaditeľky ZŠ Tulčák Moniky Dragoňovej a jej milých kolegýň a my sme sa venovali umeniu. Na štyri spojené maliarske plátna sme namaľovali obraz, vyjadrujúci partnerstvo našich štyroch základných škôl. Potom sme obraz zase rozdelili a každá štvrtina poputuje do našich škôl: Žinkovy, Spálené Poříčí, Tulčák a Ľubotice.

Príprava záverečných prezentácií

Workshopom nás sprevádzal Pavol Lackanič

Mali sme tú česť a stali sa inštalátormi výstavy „Ostnaté spomienky“ autorky Andrei Ševčovičovej, ktorá pre svoju výstavu pripravila pôdu emociálne náročnou prezentáciou „Židia počas II. svetovej vojny“.

Oфициálna rozlúčka s projektom výmeny mládeže „Jak druhá světová válka ovlivnila český a slovenský venkov“ v rámci programu Erasmus+ prebehlo vo veľmi priateľskej a slávnostnej atmosfére. Našich účastníkov prišli podporiť zástupcovia obce Tulčik a v hodnotiacej komisii zasadli starosta obce Lubotice Štefan Krajčí, zástupkyňa riaditeľa ZŠ Lubotice Jana Semaniková a riaditeľka ZŠ Tulčik Monika Dragoňová.

Komisia mala tentoraz ťažkú úlohu, pretože účastníci po skúsenostiach z českého týždňa vybrúšili svoje prezentácie do vysokého stupňa kvality.

Adela Mašková a Michal Arnošt, dvojica, ktorá pretavila svoje nápady a skúsenosti do realizácie skvelého projektu. Sme radi, že sme mohli byť Vašími partnermi.

Učiteľská úderka v plnej kráse: Václava Horová, Martina Baňasová, Soňa Tikalská, Júlia Štefaničová a Marie Svejková

Starosta obce Lubotice Štefan Krajčí a starostka obce Tulčák Janka Šeltésová pri záverečnej reči.

Hodnotiaci komisia mala vážny problém...

Ďakujeme všetkým, vďaka ktorým sa tento projekt úspešne zrealizoval: programu Erasmus+, lokálnym partnerom a obciam, ale predovšetkým našim pamätníkom a ďalším osobám, ktoré venovali svoj čas a energiu, aby odovzdali svoje znalosti, skúsenosti a zážitky mladej generácii.

Mgr. Natália Maťašová, Mgr. Jana Tverďáková, Mgr. Pavol Lackanič,
Mgr. Martina Baňasová, Mgr. Júlia Štefaničová, Kristína Kocová, Ema Kačmarová,
Karolína Raševová, Ján Michal Riško, Lukáš Daňo, Jozef Talian, Filip Baran,
Lucia Slatkovská, Petra Končárová, Denisa Túšová, Nikoleta Mydlárová,
Marián Adamčák, Patrícia Jančíková, Dominika Kunstová, Norbert Drabiščák,
Ľubica Rychvalská, Tímea Mária Jurková, Patrik Sabol, Patrik Kostelník,
Ema Kakaščiková

Ing. Michal Arnošt, Mgr. Adéla Mašková, Mgr. Václava Horová, Mgr. Soňa Tikalská,
Mgr. Marie Svejková, Jan Kolář, Karolína Vyletová, Kateřina Welsarová,
Andrea Zemková, David Stach, Eva Polanecká, Veronika Suchá, Anna Hráčová,
Kristián Řehořovský, Robin Bicek, Natálie Kozlová, Václav Eret, Sára Beránková,
Vojtěch Havlík, Markéta Punčochářová, Silvio Hartmann, Erik Beran, Martin Hujas,
Jiří Kasalík, Tereza Kočková, Karolína Beranová

Na záver slovenského týždňa sme po zrelej úvahe (a v strachu z ďalšej porážky) vzdali Československý turnaj a rozhodli sa pre spoločný výstup na Kapušiansky hrad. Odmenou za náročný terén bol pre nás úchvatný výhľad na územie MAS Šafrán.

